

Validatie van het bereidingsproces

Dr. J.G. Maring, ZAMH

Onderdelen van productvalidatie

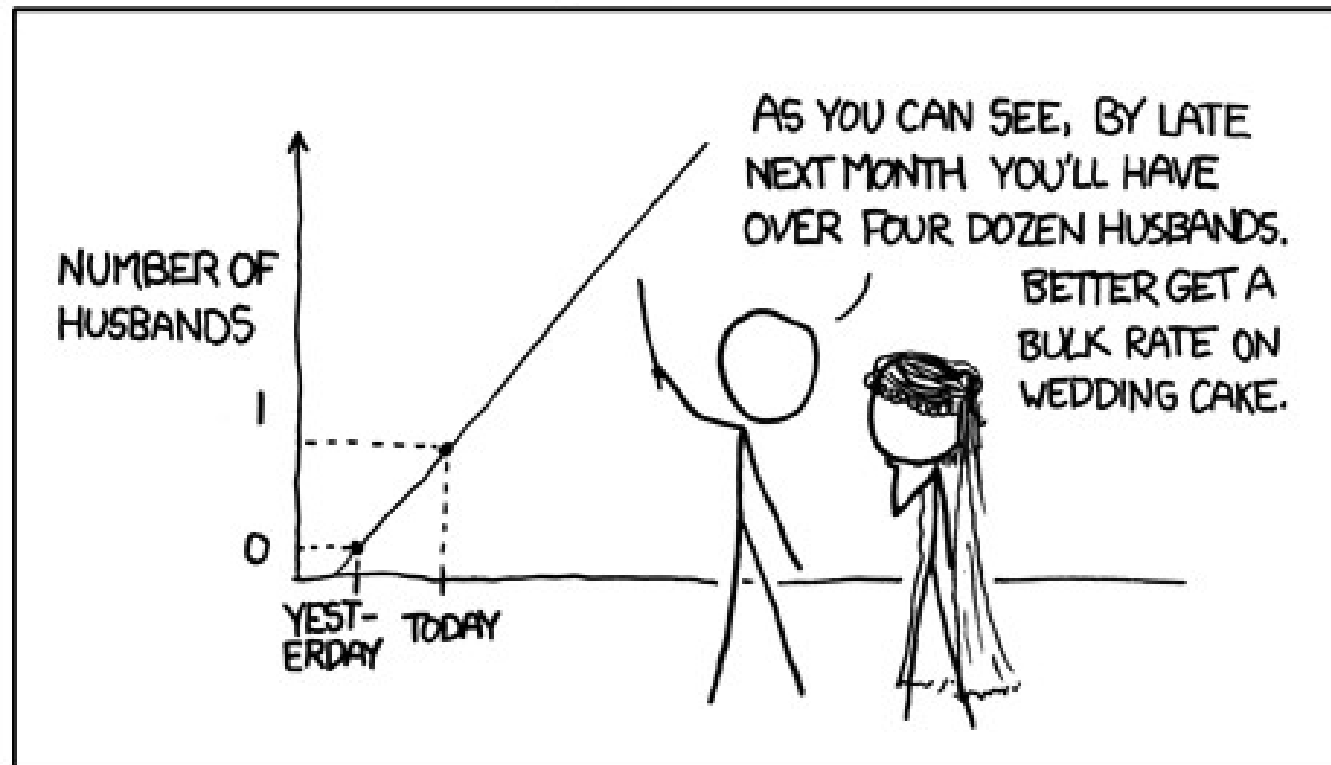
- Productontwerp
- Procesvalidatie
- Schoonmaakvalidatie
- Personeelskwalificatie
- Houdbaarheidsonderzoek
- Validatie analysemethode

Valideren

- va - li` de - ren («Frans«Latijn)
(valideerde, h. gevalideerd)
  - geldig verklaren
  - aantonen dat de meetapparatuur /
meetmethode geschikt is voor de
toepassing

Validatie: it's the statistics, stupid!

MY HOBBY: EXTRAPOLATING

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Praktijkvoorbeeld

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Belangrijk bij elke validatie

- Monstername
- Aantal monsters
- Parameters
- Keuze meetmethode
- Performance meetmethode
  - Nauwkeurigheid (bias)
  - Herhaalbaarheid (VC)
- Eisen

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Monstername: Representatieve Steekproef

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Monstername

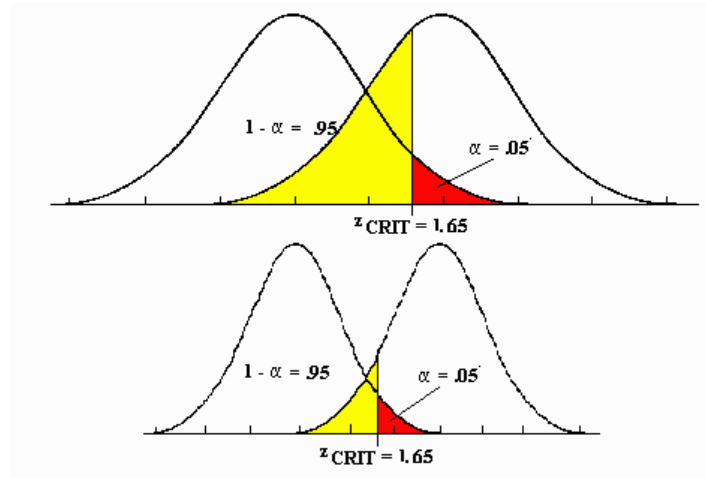
Hoeveel monsters moeten worden genomen?

Steekproefgrootte

- Hoe groter de steekproef hoe beter de meetnauwkeurigheid
- SD (VC) van test + eis bepalen N
- Van groot belang bij vaststellen van kleine verschillen tussen populaties: houdbaarheidsonderzoek!

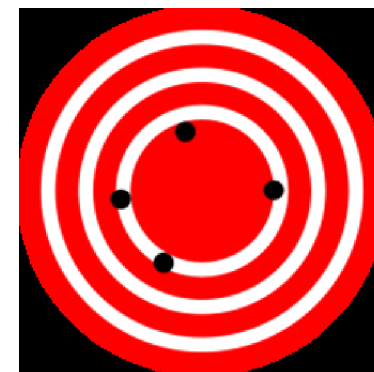
Nauwkeurigheid en herhaalbaarheid

- Kwantitatieve analyse

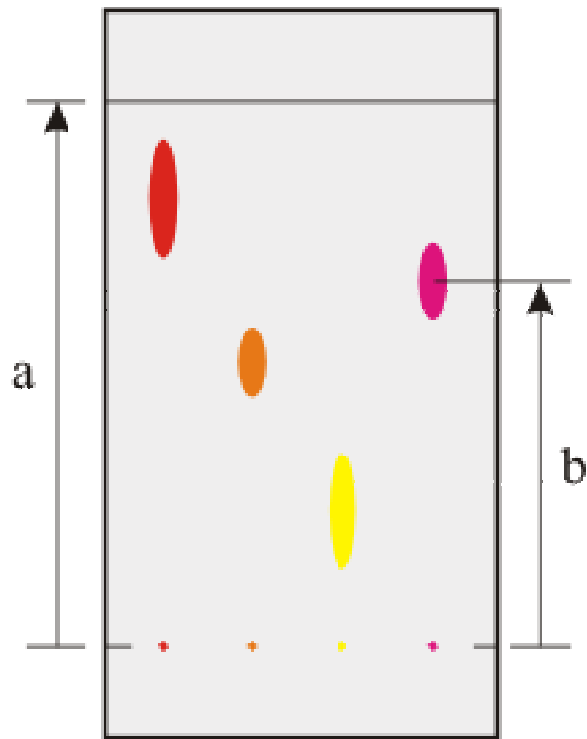
- Nauwkeurigheid (bias)

- Herhaalbaarheid (VC)

Keuze meetmethode: voorkeur?

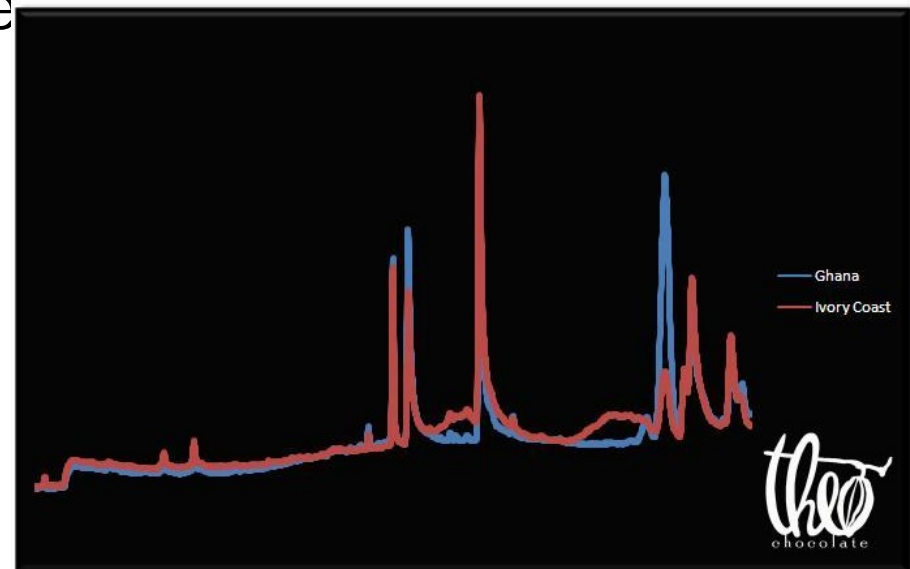

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Doel/Eis bepaalt keuze methode

- Schoonmaakvalidatie: bepalingsgrens
- Houdbaarheidsonderzoek: nauwkeurigheid/herhaalbaarheid en lineariteit
- Productontwerp en procesvalidatie: matrixeffect (specificiteit) en recovery

Wet- en regelgeving

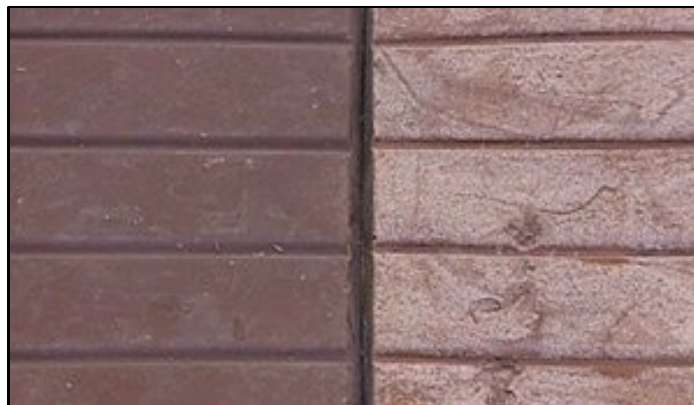
- ICH Q2 (R1) Validation of Analytical Procedures
  - Identiteitstesten
  - Kwantitatieve testen op onzuiverheden
  - Limiet testen op onzuiverheden
  - Gehaltebepalingen

Onderdelen van productvalidatie

- Productontwerp
- Procesvalidatie
- Schoonmaakvalidatie
- Personeelskwalificatie
- Houdbaarheidsonderzoek
- Validatie analysemethode

Houdbaarheid

Kansloos.....

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Waarom stabiliteitsonderzoek

- Besluit Geneesmiddelenwet artikel 3: de hoeveelheid van een werkzaam bestanddeel van een in de apotheek bereid geneesmiddel wijkt niet meer dan 10% af van de hoeveelheid van dat bestanddeel dat op de verpakking is vermeld.

Hoe stabiliteitsonderzoek uit te voeren

- Internationaal: ICH Richtlijnen ([ww.ich.org](http://www.ich.org))
- ICH: International Conference on Harmonisation of Technical Requirements for Registration of Pharmaceuticals for Human Use
- Vertegenwoordigers industrie en registratieautoriteiten (Europa, VS, Japan)
- Geen wetgeving
- Bijvoorbeeld
  - Q1A Stability Testing of New Drug Substances and Products
  - Q1B Photostability testing of New substances and products
  - Q1C Stability Testing, Requirements for New Dosage Forms
  - Q1D Bracketing and Matrixing Designs for Stability Testing of New Drug Substances and Products
  - Q1E Evaluation of Stability Data
  - Q1F Stability Data Package for Registration Applications in Climatic Zones III and IV

Wat stellen de richtlijnen

- Bewaarconditie
- Onderzoekstijdstippen
- Aantal charges en chargegrootte
- Type onderzoek en te onderzoeken parameters

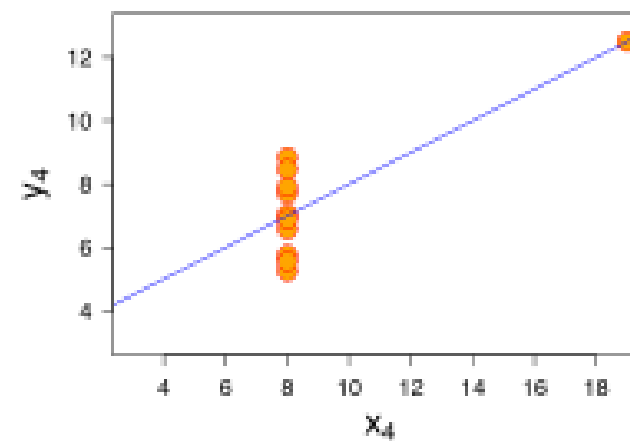
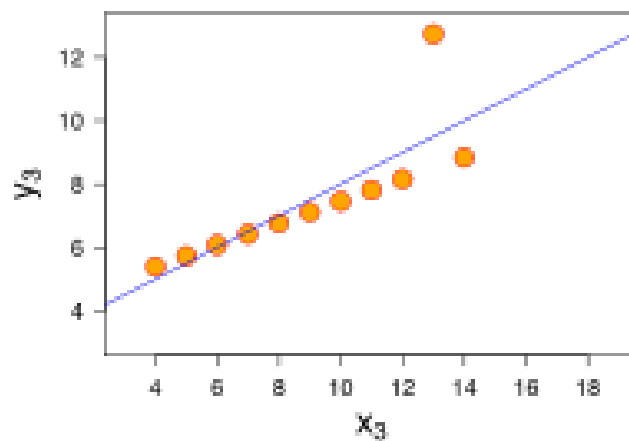
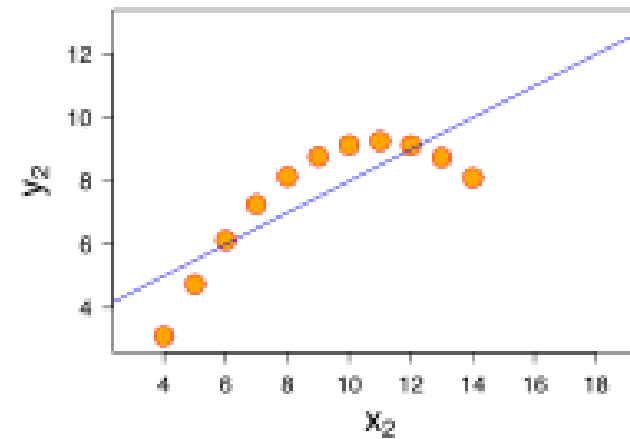
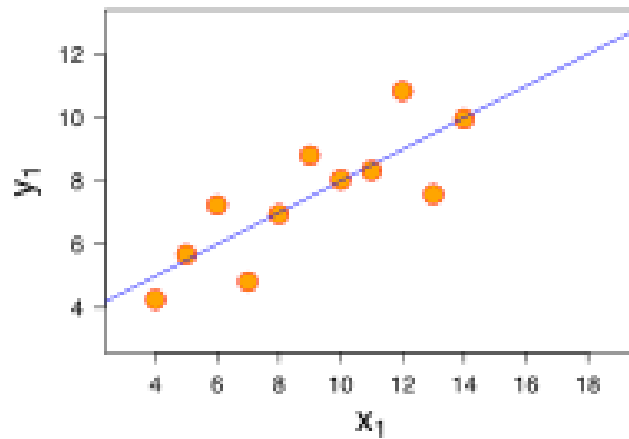
NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Gevalideerde stabiliteitsindicerende analysemethode

- Meestal chromatografie (HPLC)
- Algemeen gelden eisen voor juistheid en herhaalbaarheid
- Specificiteit: vermogen om actieve stof kwantitatief te bepalen in aanwezigheid van onzuiverheden en ontledingsproducten (stress door zuur, base, oxidatie, licht en verwarming)
- Selectiviteit: hulpstoffen storen niet
- Detectiegrens voor onzuiverheden
- Stabiliteit meetoplossing
- Literatuur:
  - ICH: Validation of analytical procedures
  - Yska, Maring, Dekens, Touw. PW 2005;140(20):659-61.
  - Yska, Maring, Dekens, Touw. PW 2005;140(28/29):899-901.

Anscombe's quartet

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Testfrequentie

- Normaal:
  - 1e jaar: elke 3 maanden
  - 2e jaar: elke 6 maanden
  - daarna: elke 12 maanden
- Versneld:
  - minimaal 3 tijdstippen
  - minimaal 6 maanden

Eisen aan charges en aantal charges

- bereid volgens voorgenomen bereidingswijze
- verpakt in voorgenomen verpakking
- aantal: 3, waarvan minimaal 2 op productieschaal
- per charge andere batch werkzaam bestanddeel

Basis onderzoek

- alle aan verandering onderhevige parameters onderzoeken (chemisch, fysisch-chemisch, microbiologisch etc.)
- specificaties vaststellen op basis uitgevoerd onderzoek
- stabiliteitsindicerende methode

'Halftime rule'

- Tot bewaartermijn van 3 jaar toepassen
- 1,5 jaar onderzoek wijst uit 3 jaar houdbaar, dan voorlopige houdbaarheid van 3 jaar toekennen
- Definitieve houdbaarheid altijd volledig onderbouwen

Bracketing en Matrixing

- Bracketing: bij meer dan twee sterkten alleen de relevante sterktes betrekken waardoor minder monstername nodig is
  - 1-2 sterkten: beide
  - 3-4 sterkten: hoogste en laagste
  - >4 sterkten: hoogste + middelste + laagste
- Matrixing: is mogelijkheid om door middel van een vooraf opgesteld analyseschema de omvang van het houdbaarheidsonderzoek te beperken
  - Eerste en laatste tijdstip: alle monsters analyseren
  - Overige tijdstippen: steekproefsgewijs aselekt gekozen

GROETEN VAN
SINT EN PIET

Matrixing: voorbeeld

maand	0	3	6	9	12	18	24	36	totaal
charge 1	x	x			x		x	x	5
charge 2	x		x	x			x	x	5
charge 3	x		x		x	x		x	5
totaal	3	1	2	1	2	1	2	3	15

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken

Te onderzoeken parameters

- Altijd gehalte actieve stof en ontledingsproducten (wat is de toxiciteit)
  - Factoren: temperatuur, vocht en licht
  - Mechanisme: hydrolyse en oxidatie
- Altijd uiterlijk
- Indien van toepassing: gehalte conserveermiddel
- Overige parameters afhankelijk van type toedieningsvorm
  - Capsule: oplossnelheid, uiteenvaltijd, watergehalte
  - Oplossing: helderheid en kleur van oplossing, pH, viscositeit, microbiologie
  - Suspensie: opschudbaarheid, oplossnelheid, deeltjesgrootte
  - Parenteralia: pH, helderheid en kleur, particulate matter, endotoxinen, steriliteit, volume afhankelijk van soort verpakking

Rapportage stabiliteitsonderzoek

- Leg de samenstelling en chargegrootte vast
- Leg de gebruikte analysemethode vast
- Maak tabellen per charge met parameters en tijdstippen
- Geef op basis van resultaten een beschouwing en uiteindelijk een advies over houdbaarheid en bewaarconditie
- Houdbaarheidstermijn wordt zo geformuleerd dat binnen een 95% betrouwbaarheidsinterval aan alle gestelde specificaties kan worden voldaan

Beleid voor aanpak

- Zorg altijd voor stabiliteitsindicerende methode anders heeft het onderzoek geen zin!
- Maak een keuze voor preparaten die mogelijk kritisch zijn voor de stabiliteit
- Kijk of je de stabiliteit kunt afleiden:
  - Geregistreerde producten
  - FNA-preparaten
  - Literatuur overig

Conclusie

Weet WAT je meet en
WAAROM

NVKFAZ

nederlandse vereniging van klinisch-
farmaceutische analisten in ziekenhuisapotheken